

Udskriftsdato: tirsdag den 16. juni 2026

BEK nr 1493 af 12/12/2007 (Historisk)

Bekendtgørelse om gymnasial supplering (GS-bekendtgørelsen)

Ministerium: Børne- og Undervisningsministeriet

Journalnummer: Undervisningsmin.,
Afdelingen for gymnasiale uddannelser, j.nr. 081.462.021

Senere ændringer til forskriften

BEK nr 914 af 07/07/2010

Bekendtgørelse om gymnasial supplering (GS-bekendtgørelsen)

I medfør af §§ 43, stk. 2, og 44, stk. 2, i lov om uddannelsen til studentereksamen (stx) (gymnasieloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 444 af 8. maj 2007, og § 9, nr. 1, i lov nr. 579 af 9. juni 2006 om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen fastsættes følgende:

Kapitel 1

Formål

§ 1. Gymnasial supplering (GS) udbydes som *GSK*, *hf+*, *fagpakke hhx* og *GIF*, jf. stk. 2-5, hvor alle fag afsluttes med prøve.

Stk. 2. Gymnasiale suppleringskurser (GSK) har til formål at give ansøgere med studentereksamen, højere forberedelseksamen, højere handelseksamen, højere teknisk eksamen eller anden tilsvarende gymnasial eksamen, jf. reglerne i Undervisningsministeriets adgangsbekendtgørelse, herunder udenlandske eksamener vurderet i henhold til reglerne i lov om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer, mulighed for efterfølgende at erhverve tilstrækkelige forudsætninger for at kunne blive optaget på og gennemføre en videregående uddannelse ved at tilbyde undervisning og prøve i de gymnasiale fag og niveauer, der er adgangskrav til videregående uddannelser, jf. tillige § 4, stk.1, nr. 2.

Stk. 3. Fagpakke hf (hf+) har til formål at styrke den generelle studiekompetence for ansøgere med højere forberedelseksamen gennem supplering i udvalgte fag på A-niveau.

Stk. 4. Fagpakke hhx har til formål gennem supplering i enkelte fag at styrke den specifikke erhvervsrettede studiekompetence for ansøgere med studentereksamen, højere forberedelseksamen eller højere teknisk eksamen som teoretisk forberedelse forud for hovedforløbet i en erhvervsuddannelse inden for områderne finansiering, revision og logistik.

Stk. 5. Gymnasiale indslusningsforløb for flygtninge og indvandrere (GIF) har til formål at give ansøgere adgang til at sidestille en gymnasial eksamen, aflagt i hjemlandet, med en dansk gymnasial eksamen og dermed adgang til optagelse på en dansk videregående uddannelse i kvote 1 gennem supplering i fagpakker.

Kapitel 2

Oplysning om undervisning og prøver

§ 2. GS-koordinatorerne, jf. § 25, udarbejder hvert år inden 1. maj materiale om næste kursusårs udbud af undervisning efter denne bekendtgørelse. Materialet skal indeholde oplysning om det kommende kursusårs udbud af fag og niveauer.

Stk. 2. GS-koordinatorerne skal sikre, at materialet, som efter bestemmelserne i lov om gennemsigtighed og åbenhed i uddannelserne m.v., er tilgængeligt på den hjemmeside om GS (www.gsdanmark.dk), som GS-koordinatorerne skal oprette og hvert år ajourføre. På hjemmesiden skal der være oplysninger om, hvilke institutioner der udbyder undervisning og prøver efter denne bekendtgørelse, hvilke fag og prøver der udbydes, herunder efter hvilken læreplan og med hvilken uddannelsestid det pågældende fag planlægges læst.

Kapitel 3

Optagelse

§ 3. Ansøgning om optagelse sendes til en GS-koordinator på et særligt skema, som findes på www.gsdanmark.dk.

Stk. 2. Fristerne for ansøgning er henholdsvis 15. august for kursusstart i efterårssemestret og den 1. december for kursusstart i forårssemestret. Et kursus, der udbyder særligt tilrettelagte komprimerede

forløb, kan inden for de rammer, som GS-koordinator har fastlagt, fastsætte nærmere frister for ansøgning til sådanne forløb.

Stk. 3. GS-koordinator kan i særlige tilfælde dispensere fra de ansøgningsfrister, der er nævnt i stk. 2, pkt. 1.

§ 4. Optagelsesberettigede til GSK er:

- 1) Alle, der har en gymnasial eksamen, og som i deres eksamen mangler et eller flere fag på et niveau, der er krævet for at kunne søge optagelse på en konkret videregående uddannelse, eller som skal forbedre karakteren i allerede gennemførte fag for at opfylde adgangskravet til optagelse på en konkret videregående uddannelse.
- 2) Alle, der har en gymnasial eksamen, og som i deres eksamen mangler et eller flere fag på et niveau, der er krævet for at kunne søge adgang til de enkelte linjefag i uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen, eller som skal forbedre karakteren i et allerede gennemført fag for at opfylde et fagspecifikt minimumskarakterkrav for adgang til et konkret linjefag.

Stk. 2. Optagelsesberettigede til *hf+* er kursister med højere forberedelseseksamen, der gennem supplerings i fag på A-niveau, som ansøgeren ikke tidligere har fulgt eller aflagt prøve i på dette niveau, ønsker at styrke deres generelle studiekompetence uden sigte på en bestemt videregående uddannelse.

Stk. 3. Optagelsesberettigede til *fagpakke hhx* er ansøgere med studentereksamen, højere forberedelseseksamen eller højere teknisk eksamen, der gennem supplerings i udvalgte fag ønsker at styrke den specifikke studiekompetence forud for hovedforløbet i en erhvervsuddannelse inden for områderne finansiering, revision og logistik.

Stk. 4. Optagelsesberettigede til *GIF* er flygtninge og indvandrere, der gennem supplerings i fagpakker efter mindst 12 års skolegang ønsker at sidestille en gymnasial eksamen, aflagt i hjemlandet, med en dansk gymnasial adgangsgivende eksamen, og som

- 1) har opholdstilladelse i Danmark,
- 2) dokumenterer at beherske dansk og har bestået dansk trin II på avu eller Studieprøven eller dansk som andetsprog på avu med mindst karakteren 8 efter 13-skalaen henholdsvis karakteren 7 efter 7-trins-skalaen i både mundtlig og skriftlig prøve,
- 3) behersker engelsk på et niveau, der mindst svarer til folkeskolens afgangsprøve, og har haft mindst fire års formel undervisning i engelsk, og
- 4) for ansøgere til Mat-GIF har kundskaber i matematik, der svarer til mindst det gymnasiale B-niveau.

§ 5. Ret til optagelse på et hold til *hf+* eller *fagpakke hhx* forudsætter, at der er et tilstrækkeligt antal deltagere til at oprette et hold. Denne forudsætning gælder ikke ved ansøgning om optagelse på et hold til *GSK* eller *GIF*.

§ 6. Ansøgerne har ikke krav på at blive optaget på et bestemt *hf+* forløb eller en bestemt *hhx-fagpakke*.

Stk. 2. GS-koordinator varetager holddannelsen for ansøgere til *GSK*, *hf+*, *fagpakke hhx* og *GIF* gennem koordinering på landsplan.

§ 7. En kursist kan kun følge den samme type fagpakke, den samme fagpakke eller det samme fag på samme niveau én gang, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. GS-koordinator kan, hvor der foreligger særlige omstændigheder, give tilladelse til, at en kursist på ny følger undervisningen i det samme fag på det samme niveau, den samme fagpakke eller den samme type fagpakke (går om).

§ 8. Optagelsesberettigede ansøgere har ret til optagelse på et hold, jf. dog §§ 6 og 9, der påbegyndes inden for det skoleår, hvor ansøgningen er indgivet.

§ 9. Hvis der på grund af for få ansøgere ikke oprettes hold inden for *GSK* eller *GIF* på den ansøgte institution i et ansøgt fag eller på det ansøgte niveau inden for det første år efter ansøgningsfristens udløb,

skal GS-koordinator henvise optagne ansøgere til *GSK* eller *GIF* til pladser i det ansøgte fag på det ansøgte niveau på et *GSK*- eller *GIF*-hold i rimelig geografisk afstand fra den ansøgte institution.

Stk. 2. Såfremt der ikke kan skaffes plads ved hjælp af en henvisning, som nævnt i stk. 1, til ansøgere til *GSK*, skal GS-koordinator henvise optagne ansøgere til pladser inden for den almindelige gymnasiale undervisning, så vidt muligt lokalt (tompladser).

§ 10. Bortset fra betaling, jf. §§ 11 og 12, er henviste kursister, jf. § 9, stk. 2, undergivet de vilkår for undervisningens organisering og tilrettelæggelse, herunder tilrettelæggelse som virtuelle forløb, der gælder for det hold eller den klasse, de følger.

Kapitel 4

Betaling

§ 11. For kursister på *GSK* samt *hf*⁺ og *fagpakke hhx* er undervisningen gratis, såfremt undervisningen er påbegyndt senest den 1. oktober i det kalenderår, der er to år efter det kalenderår, hvor den adgangsgivende gymnasiale eksamen er afsluttet. Undervisningen med tilhørende prøver skal være afsluttet senest et år efter, at undervisningen er påbegyndt. For kursister på *GIF* er undervisningen gratis.

Stk. 2. For en kursist, for hvem undervisningen ikke er gratis, jf. stk. 1, er deltagelse i undervisning efter denne bekendtgørelse betinget af forudgående indbetaling af deltagerbetaling for hvert enkelt fag eller fagpakke.

Stk. 3. Deltagerbetaling dækker også aflæggelse af den eller de prøver, der er knyttet til et fag eller en fagpakke.

Stk. 4. Kursisten skal ikke betale for på ny at følge undervisningen eller gå til prøve, hvis vedkommende har fået tilladelse efter § 7. stk. 2.

§ 12. Institutionen afholder udgifterne til undervisningsmidler, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Kursistens betaling for undervisningsmidler følger de regler, der gælder for stx, jf. lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. og regler udstedt i medfør heraf.

Kapitel 5

Indhold, uddannelsestid, tilrettelæggelse, prøver og eksamen

§ 13. Undervisning, herunder uddannelsestid og kursisttid, efter denne bekendtgørelse omfatter fag og niveauer, der indgår i følgende bekendtgørelser med tilhørende bilag, jf. dog stk. 2-4 og §§ 14 g 15

- 1) Bekendtgørelse om uddannelsen til studentereksamen (stx-bekendtgørelsen) (gymnasiebekendtgørelsen),
- 2) bekendtgørelse om uddannelsen til højere handelseksamen (hhx-bekendtgørelsen),
- 3) bekendtgørelse om uddannelsen til højere teknisk eksamen (htx-bekendtgørelsen),
- 4) bekendtgørelse om uddannelsen til 2-årigt hf (hf-bekendtgørelsen),
- 5) bekendtgørelse om hf-uddannelsen tilrettelagt som enkeltfagsundervisning for voksne (hf-enkeltfags-bekendtgørelsen) og
- 6) bekendtgørelse om valgfag fælles for de gymnasiale uddannelser (valgfagsbekendtgørelsen).

Stk. 2. Undervisningen i *GSK* efter stx-bekendtgørelsen kan gives med en uddannelsestid for det pågældende fag efter reglerne for enten det 3-årige forløb eller det 2-årige studenterkursusforløb.

Stk. 3. Koordinator kan træffe beslutning om, at der oprettes hold med kortere uddannelsestid end sædvanligt for kursister, der har fået merit i henhold til § 14, stk. 2, og § 15, stk. 3.

Stk. 4. Undervisningen i *hf*⁺ gives i to eller tre fag på A-niveau, og der udarbejdes et studieprojekt, jf. bilag 2.

Stk. 5. Undervisning i *fagpakke hhx* gives i to eller tre udvalgte hhx-fag på C-, B- eller A-niveau, jf. bilag 3.

Stk. 6. Undervisning i *GIF* gives i de fag, der nævnes i bilag 4.

Stk. 7. Lærere, der underviser i henhold til denne bekendtgørelse, skal have undervisningskompetence i det pågældende fag efter reglerne for de gymnasiale uddannelser.

§ 14. En kursist, der skal forbedre sin karakter i et fag på et bestemt niveau, skal have den uddannelses-tid, der hører til løftet fra det nærmeste underliggende niveau.

Stk. 2. En kursist kan efter ansøgning ved undervisningens start få merit for dele af undervisningen, jf. reglerne i meritbekendtgørelsen.

§ 15. En kursist, der mangler et fag på et bestemt niveau, skal have den uddannelsestid, der hører til det pågældende niveau, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. En kursist, der på tidspunktet for ansøgningen har afsluttet det pågældende fag på gymnasialt niveau, skal have den uddannelsestid, der hører til løftet fra det afsluttede niveau til det ønskede niveau.

Stk. 3. En kursist kan efter ansøgning ved undervisningens start få merit for dele af undervisningen, jf. reglerne i meritbekendtgørelsen.

§ 16. *GSK* tilrettelægges som holdundervisning i enkelte fag eller i grupper af fag, fortrinsvis i koncentrerede forløb og over højst et år.

Stk. 2. *Hf+* tilrettelægges som holdundervisning over ½ år, jf. bilag 2.

Stk. 3. *Fagpakke hhx* tilrettelægges som holdundervisning over ½ år, jf. bilag 3.

Stk. 4. *GIF* tilrettelægges som holdundervisning over 1 år, jf. bilag 4-8.

§ 17. Læreplanerne og reglerne for undervisning i de enkelte fag i de i § 13, stk. 1, nævnte bekendtgørelser finder anvendelse med de tilpasninger, der følger af reglerne i denne bekendtgørelse.

Stk. 2. Den enkelte lærer skal udarbejde en undervisningsbeskrivelse efter reglerne i hf-enkeltfagsbekendtgørelsen.

Stk. 3. Dele af uddannelsestiden kan anvendes til undervisning, der ikke forudsætter samtidig tilstedeværelse af lærer og kursist (virtuel undervisning). I *hf+*, *fagpakke hhx* og *GIF* kan omfanget af den virtuelle undervisning ikke overstige 25 pct. Hvis omfanget af undervisningen i væsentlig grad er baseret på virtuel undervisning, skal det fremgå af udbuddet.

§ 18. I *GIF* afsættes 110 timers kursisttid til skriftligt arbejde i dansk, jf. bilag 5. Herudover kan der afsættes op til 25 timers kursisttid til skriftligt arbejde i engelsk og op til 25 timers kursisttid til skriftligt arbejde i historie, jf. bilag 6 og 7.

§ 19. Kursisterne er omfattet af bekendtgørelse om studie- og ordensregler i de gymnasiale uddannelser.

Stk. 2. Kursister, der på grund af handicap eller sygdom har behov for særlig støtte, skal have tilbud herom efter reglerne i de i § 13, stk.1, nr. 1-5, nævnte bekendtgørelser med de tilpasninger, der følger af GS-kursisternes særlige forhold.

§ 20. Prøver og eksamen på *GSK*, *hf+*, *fagpakke hhx* og *GIF* følger reglerne i eksamensbekendtgørelsen samt reglerne om prøver i de enkelte fag, jf. dog stk. 2 og § 21.

Stk. 2. Prøverne afholdes i forbindelse med de prøveterminer, der fastsættes af Undervisningsministeriet.

Bevis og attestation

§ 21. Institutionen udsteder prøvebevis for aflagte prøver i *GSK*.

Stk. 2. Institutionen udsteder et bevis, der viser resultatet af de aflagte prøver, til en kursist, der har aflagt alle de krævede prøver i *hf+* eller *fagpakke hhx*. Det samlede gennemsnit udregnes ikke.

Stk. 3. Institutionen udsteder et samlet bevis til en kursist, der har aflagt alle de krævede prøver i *GIF* og opfyldt beståkravet i bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse. På et bevis for *GIF* udregnes det samlede vægtede gennemsnit efter reglerne i eksamensbekendtgørelsen.

Stk. 4. Kursister, der afbryder undervisningen, kan efter anmodning få attestation fra institutionen for gennemført undervisning.

Stk. 5. En kursist, der ikke har aflagt alle de krævede prøver i *hf+*, *fagpakke hhx* eller *GIF*, kan få enkeltfagsbevis for de aflagte prøver.

Kapitel 6

Vejledning

§ 22. Kursisten skal i relevant omfang tilbydes faglig og metodisk vejledning.

Stk. 2. Kursisten skal ud over den i stk. 1 nævnte vejledning uden for uddannelsestiden tilbydes individuel og kollektiv vejledning til gennemførelse af uddannelsen, jf. bekendtgørelse om vejledning om gennemførelse af uddannelser på Undervisningsministeriets område.

Kapitel 7

Placering og administration

§ 23. Undervisning samt tilknyttede prøver vedrørende *GSK* og *GIF* udbydes af institutioner, der er godkendt til at udbyde uddannelserne til *stx*, *hf*, *hhx* og *htx*.

Stk. 2. Undervisning samt tilknyttede prøver vedrørende *hf+* udbydes af institutioner, der er godkendt til at udbyde uddannelserne til *stx* og *hf*.

Stk. 3. Undervisning samt tilknyttede prøver vedrørende *fagpakke hhx* udbydes af institutioner, der er godkendt til at udbyde den treårige uddannelse til *hhx*.

Stk. 4. GS-koordinatorerne udpeger blandt de i stk. 1-3 nævnte institutioner, hvilke der skal kontraheres med og den stedlige placering af de enkelte udbud.

§ 24. Undervisningsministeriet udpeger en eller flere personer som GS-koordinator i hvert af byområderne København, Odense, Ålborg og Århus. En GS-koordinator udpeges for en periode på tre finansår. Ministeriet kan forlænge perioden for en GS-koordinator med et, to eller tre finansår ad gangen.

Stk. 2. En GS-koordinator aflønnes med et særligt honorar.

§ 25. GS-koordinatorerne har i fællesskab ansvaret for følgende opgaver vedrørende *GSK*, *hf+*, *fagpakke hhx* og *GIF*:

- 1) Udarbejdelse af et landsdækkende informationsmateriale om undervisning efter denne bekendtgørelse.
- 2) Planlægning og koordination af det samlede udbud efter denne bekendtgørelse og den samlede holdoprettelse efter denne bekendtgørelse på landsplan.
- 3) Udarbejdelse af landsstatistik vedrørende adgangsgrundlag, holddannelse, gennemførelse, prøvekarakterer mv. efter aftale med Undervisningsministeriet.

Stk. 2. Hver enkelt GS-koordinator har ansvaret for administration af GS på lokalt plan, herunder:

- 1) Udarbejdelse og udsendelse af information om undervisning efter denne bekendtgørelse.
- 2) Sikring af, at optagelsesbetingelserne er opfyldt, og indledende vejledning af ansøgere.
- 3) Oprettelse af hold samt fordeling af kursister.
- 4) Planlægning af det lokale undervisningstilbud efter denne bekendtgørelse.
- 5) Kontrahering med institutioner om placering af hold og enkeltkursister, herunder placering på GS-koordinators egen institution.
- 6) Sikring af, at der i relevant omfang tilbydes vejledning i henhold til § 22.
- 7) Alle andre beslutninger i henhold til denne bekendtgørelse, der ikke er henlagt til de kontraherende institutionsledere eller Undervisningsministeriet.

Stk. 3. GS-koordinatoren træffer afgørelse om optagelse af den enkelte ansøger til undervisning efter denne bekendtgørelse, herunder tilladelse til fornyet optagelse, afgørelser om merit, jf. § 14, stk. 2, og § 15, stk. 3, samt afgørelser om særligt støtte, der træffes i henhold til § 19, stk. 2.

§ 26. Lederen af den institution, der har kontraheret med en GS-koordinator om oprettelse af undervisning, jf. § 25, stk. 2, nr. 5, er ansvarlig for, at undervisning og prøver gennemføres efter de gældende regler for det pågældende fag, eksamensbekendtgørelsen og bekendtgørelsen om karakterskala og anden bedømmelse.

Stk. 2. Når undervisningen på et hold fordeles på flere lærere, beslutter institutionens leder, hvilken lærer der er ansvarlig for undervisning og prøve.

§ 27. Undervisningsministeriet yder tilskud til kurser efter denne bekendtgørelse efter de på finansloven angivne retningslinjer.

Kapitel 8

Klage

§ 28. Kursisten kan klage til undervisningsministeren over en GS-koordinators afgørelser om optagelse, jf. § 25, stk. 3. Klage skal være indgivet inden to uger efter, at afgørelsen er meddelt kursisten.

Stk. 2. Klagen indgives skriftligt til vedkommende GS-koordinator, der videresender klagen til Undervisningsministeriet sammen med sin egen udtalelse i sagen. Før sagen videresendes, skal GS-koordinator give klageren lejlighed til inden for en uges frist at kommentere udtalelsen. Klagerens eventuelle kommentar skal medsendes til ministeriet.

Stk. 3. Ministeriet træffer afgørelse om fastholdelse af GS-koordinators afgørelse eller om ændring af denne til fordel for klageren.

§ 29. Kursisten kan klage over GS-koordinators afgørelse om støtte i henhold til § 19, stk. 2, efter reglerne i stx-bekendtgørelsen og over afgørelse om merit, jf. § 14, stk. 2, og § 15, stk. 3, efter reglerne i meritbekendtgørelsen, idet GS-koordinator træder i rektors sted.

§ 30. Kursistens adgang til at klage over øvrige afgørelser i forbindelse med undervisning, prøver og eksamen følger de regler, som kursisterne i henhold til denne bekendtgørelse er omfattet af.

Kapitel 9

Dispensation

§ 31. Undervisningsministeriet kan dispensere fra bekendtgørelsens regler, hvor det er begrundet i usædvanlige forhold.

Kapitel 10

Ikrafttræden mv.

§ 32. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2008, jf. dog § 33.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 459 af 10. juni 2005 om gymnasial supplerings (GS-bekendtgørelsen) ophæves.

§ 33. Undervisning i fag på A-niveau, begyndersprog på højt niveau og fortsættersprog på højt niveau kan indtil sommereksamensterminen 2008 finde sted efter bestemmelserne i lov om gymnasiet m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 833 af 8. oktober 2003, med senere ændringer, og regler fastsat i medfør af loven.

Stk. 2. Prøver i fag på A-niveau, begyndersprog på højt niveau og fortsættersprog på højt niveau kan indtil sommereksamensterminen 2008 gennemføres efter de bestemmelser og regler, der er nævnt i stk. 1.

Undervisningsministeriet, den 12. december 2007

JARL DAMGAARD
AFDELINGSCHEF

/ Kirsten Krogstrup

Oversigt over bekendtgørelsens indhold og læreplaner

Bekendtgørelsens indhold

Kapitel 1 - Formål (§ 1)

Kapitel 2 - Oplysning om undervisning og prøver (§ 2)

Kapitel 3 - Optagelse (§§ 3-10)

Kapitel 4 - Betaling (§§ 11-12)

Kapitel 5 - Indhold, uddannelsestid, tilrettelæggelse, prøver og eksamen (§§ 13-21)

Kapitel 6 - Vejledning (§ 22)

Kapitel 7 - Placering og administration (§§ 23-27)

Kapitel 8 - Klage (§§ 28-30)

Kapitel 9 - Dispensation (§ 31)

Kapitel 10 - Ikrafttræden mv. (§§ 32-33)

Læreplaner

Bilag 1 - Oversigt over bekendtgørelsens indhold og læreplaner

Bilag 2 - Hf+

Bilag 3 - Fagpakke hhx

Bilag 4 - GIF

Bilag 5 - Dansk A (GIF)

Bilag 6 – Engelsk B (GIF)

Bilag 7 - Historie C (GIF)

Bilag 8 - Historie B (GIF)

Hf +

Struktur, varighed og organisering

Hf+ indeholder to eller tre fag på A-niveau samt et studieprojekt, så hf+ har en samlet uddannelsestid på mindst 400 timer. Studieprojektet indgår i uddannelsestiden med ca. 25 timer.

Undervisningen udbydes som et samlet forløb over et halvt år. Institutionen vælger de fag, der indgår i forløbet. I valget af fag skal der tages hensyn til, at fagene kan indgå i et samspil med hinanden.

1. Studieprojekt

1.1 I slutningen af hf+-forløbet skal hver kursist udarbejde et studieprojekt. Studieprojektet udarbejdes i mindst to af kursistens fag efter kursistens valg. Kursisten afgør, hvilket af de indgående fag der skal være projektets hovedfag, jf. pkt. 2.5.

1.2 Udarbejdelsen af studieprojektet skal ske i løbet af en uge inden for hf+-forløbets sidste fire uger. I den pågældende uge gives ikke anden undervisning.

2. Område og opgaveformulering

2.1 Institutionens udpeger blandt lærerne en eller flere vejledere for den enkelte kursist i de fag, der indgår i studieprojektet. Vejlederne medvirker i alle projektforsløbets faser, indtil opgaveformuleringen, jf. pkt. 2.5, er udleveret. Derefter må vejlederne blot besvare konkrete, opgavetekniske spørgsmål og kun efter henvendelse fra den enkelte kursist.

2.2 Kursisten vælger i samråd med vejlederne område for studieprojektet. Området skal – inden for såvel fagenes kernestof som supplerende stof – afgrænses på en sådan måde, at der kan udformes en opgaveformulering, som sikrer, at der ikke kan ske genanvendelse af afsnit fra besvarelser, som tidligere er blevet afleveret og rettet.

2.3 Kursisten skal senest tre uger inden projektperiodens start skriftligt oplyse de valgte fag, herunder hvilket af fagene der er projektets hovedfag, og område.

2.4 Kursister, der har valgt samme område, skal have forskellige opgaveformuleringer. Opgaveformuleringen kan ikke direkte bygge på den del af projektets hovedfag, der allerede er indgået i den enkelte kursists undervisning i hf+-forløbet. Der er dog intet til hinder for, at studieprojektet ligger i forlængelse af arbejdet i hovedfaget eller har forbindelse hermed. Fag, der ikke er hovedfag, kan indgå med kernestof, supplerende stof, eksempler og metoder, der ligger inden for eller i umiddelbar forlængelse af undervisningen.

2.5 Opgaveformuleringen udfærdiges af kursistens vejleder(e). Den skal rumme såvel fagspecifikke som tværgående faglige krav i de indgående fag, og der skal være krav om fordybelse, der på væsentlige punkter ligger ud over arbejdet i projektets hovedfag. Opgaveformuleringen skal være konkret, afgrænset og i præcise formuleringer angive, hvad der kræves af kursisten – herunder om krav til og rammer for omfang af opgavebesvarelsen – og den skal inddrage nogle aspekter eller være ledsaget af bilag, der ikke er blevet drøftet med kursisten under vejledningen. Opgaveformuleringen skal have en sådan form, at kursisten ikke på forhånd kan udarbejde detaljerede dele af den endelige besvarelse, men samtidigt være udformet sådan, at der tages hensyn til de overvejelser, kursisten har gjort sig om opgaven i vejledningsperioden.

2.6 Ved opgaver, hvori et eller flere fremmedsprog indgår, skal en del af de anvendte kilder være på det/de fremmede sprog.

2.7 Opgavebesvarelsen skal udarbejdes på dansk. Institutionen kan dog godkende, at den helt eller delvist udarbejdes på engelsk, tysk eller fransk. Hvis et eller flere fremmedsprog indgår, kan skolen endvidere godkende, at opgavebesvarelsen helt eller delvist udarbejdes på et af de pågældende sprog.

2.8 Opgavebesvarelsen skal indeholde et kort resumé på engelsk.

3. Bedømmelse

3.1 Bedømmelsen af opgavebesvarelsen er en faglig helhedsvurdering i forhold til de faglige mål i de fag, der indgår i studieprojektet.

3.2 Ved bedømmelsen lægges der herudover vægt på nedenstående forhold:

- a) Overensstemmelsen mellem besvarelsen og opgaveformuleringen, herunder de afgrænsninger og krav, der indgår i denne,
- b) kursistens udvælgelse, inddragelse, bearbejdning, vurdering og perspektivering af relevant fagligt stof,
- c) problemstillingernes sværhedsgrad og kompleksitet, samt
- d) formidlingen af stoffet.

3.3 Hvis opgavebesvarelsen helt eller delvist er udarbejdet på et fremmedsprog, er kravene til den sproglige udformning de samme, som hvis den var skrevet på dansk.

3.4 Der gives én karakter ud fra en helhedsbedømmelse.

Fagpakke hhx*Struktur, varighed og organisering*

Fagpakke hhx indeholder to eller tre hhx-fag på niveauerne A/B, A/B/C, B/B/B, eller B/B/C.

Fagpakken har en samlet uddannelsestid på mellem 375 og 475 timer afhængigt af de fag og niveauer, der indgår.

Undervisningen udbydes som et samlet forløb. Institutionen vælger de fag, der indgår i forløbet blandt nedenstående fag. Der skal tages hensyn til, at fagene kan indgå i samspil med hinanden og støtter det eller de uddannelsesvalg, som ansøgerne sigter imod.

Fag	Niveau	Uddannelses- tid
Afsætning	A	275
Afsætning	B	175
International økonomi	A	250
International økonomi	B	125
Virksomhedsøkonomi	A	275
Virksomhedsøkonomi	B	175
Erhvervsret	C	75
Erhvervsøkonomi	C	75
Finansiering	C	75
Markedskommunikation	C	75
Organisation	C	75
Innovation	C	75

Bilag 4GS/GIF- januar 2008

Gymnasiale indslusningsforløb for flygtninge og indvandrere (GIF)

Struktur, varighed og organisering

Undervisningen tilrettelægges i to fagpakker, som betegnes Mat-GIF og Hum-GIF. Ansøgeren skal vælge en af de to fagpakker. Indholdet i de to fagpakker, herunder niveau, uddannelsestid, læreplaner mv., er angivet nedenfor.

Mat-GIF	Niveau	Uddannelsestid	Uddannelsesbekendtgørelse
Dansk	A	240	GS
Engelsk	B	135	GS
Historie	C	60	GS
Matematik	A	125*	Koordinator oplyser, efter hvilken læreplan der undervises
Fysik	B	125	
Kemi	B	125	
Samlet uddannelsestid		810	

* Timetallet kan efter institutionens leders afgørelse forhøjes til 175 timer

Hum-GIF	Niveau	Uddannelsestid	Uddannelsesbekendtgørelse
Dansk	A	240	GS
Engelsk	B	135	GS
Historie	B	135	GS
Matematik	C	125	Koordinator oplyser, efter hvilken læreplan der undervises
Biologi	C	75	
Samlet uddannelsestid		710	

Dansk A

1. Identitet og formål

1.1 Identitet

Kernen i dansk er sprog og litteratur, og faget er kendetegnet ved, at sprog, litteratur og kultur behandles som snævert forbundne størrelser. Dansk i GS-bekendtgørelsen henvender sig til personer, der har dansk som andetsprog. Det er et færdighedsfag og et vidensfag og placerer sig mellem modersmål og fremmedsprog, idet dansk indgår som såvel hverdagsprog som officielt sprog uden at have status som førstesprog.

I faget etableres et møde mellem kulturer i Danmark, herunder mellem kursistens egen erfaringsverden og bærende normer og livssyn i det danske samfund.

1.2 Formål

Dansk bidrager til kursisternes dannelsesproces og almene studieforbereelse. Gennem arbejdet med fagets sproglige discipliner samt arbejdet med litteratur, medieprodukter og andre kulturprodukter skærpes kursisternes kritisk-analytiske sans. Deres sproglige, litterære og kulturelle beredskab styrkes og dermed deres grundlag for videregående uddannelse. Samtidig fremmes deres lyst til og mulighed for individuel og social udfoldelse samt for at indgå som borgere i et dansk demokratisk samfund.

2. Faglige mål og fagligt indhold

2.1 Faglige mål

Kursisterne skal kunne:

- a) udtrykke sig, såvel mundtligt som skriftligt, sikkert, personligt og varieret på dansk, benytte en genkendelig og accepteret udtale og beherske skriftsprogets vigtigste normer for sprogrigtighed,
- b) anvende forskellige skriftlige og mundtlige genrer, herunder kunne læse op, fortælle, referere, redegøre, holde oplæg samt indgå i dialog og diskussion,
- c) anvende procesorienteret skrivning og kunne tænke, erkende og formidle gennem skrivning på dansk,
- d) lytte til og læse forskellige typer af sprogbrug med forståelse, kritisk sans og refleksion,
- e) anvende et sprogligt begrebsapparat samt demonstrere elementær viden om sprogets opbygning og funktion,
- f) analysere, fortolke, perspektivere og vurdere litterære tekster og medieprodukter samt kunne inddrage sproglige iagttagelser i tekstarbejdet,
- g) dokumentere kendskab til dansk litteratur og væsentlige sider af dansk tænkemåde og livsopfattelse med hovedvægten på tiden efter 1900 og med perspektiver til tiden før og til den øvrige verden samt
- h) navigere i skærmbaseerede tekster samt kunne indsamle, sortere og benytte materiale i trykt og elektronisk form.

2.2 Kernestof

Fagets genstandsområde er det sproglige, det litterære og det mediemæssige stofområde, der vægtes skønsmæssigt i forholdet 5:3:1. De tre stofområder indgår i et tæt samspil i undervisningen.

Det sproglige stofområde

Inden for det sproglige stofområde arbejdes med sproglige udtryksfærdigheder, sproglig viden og sprog-iagttagelse. I stofområdet indgår forløb inden for følgende emner:

- a) udtale, ordforråd, idiomatik, morfologi og syntaks,
- b) sproghandlings-, sprogbrugs- og argumentationsanalyse,
- c) mundtlig og skriftlig retorisk praksis,
- d) kommunikation og
- e) læse- og lyttestrategier.

Det litterære stofområde

Der læses et gennemæssigt bredt udvalg af litterære tekster og andre udtryksformer. I stofområdet indgår:

- a) tekster fra før 1900,
- b) et historisk bredt og gennemæssigt varieret udvalg af tekster fra 1900 til i dag, herunder realistiske og modernistiske tekster, og
- c) mindst tre værker blandt kategorierne roman, drama, novelle- og digtsamling, heriblandt ét fra tiden før 1945.

Det mediemæssige stofområde

Der arbejdes med udtryksformer i trykte og elektroniske medier. I stofområdet indgår:

- et værk i form af et større afrundet medieprodukt.

I arbejdet med det litterære stofområde skal kursisterne møde folkevisegenren samt centrale danske forfattere gennem tiden, herunder: Ludvig Holberg, Adam Oehlenschläger, N.F.S. Grundtvig, Steen St. Blicher, H.C. Andersen, Herman Bang, Henrik Pontoppidan, Johannes V. Jensen, Martin Andersen Nexø, Tom Kristensen, Karen Blixen, Martin A. Hansen, Peter Seeberg og Klaus Rifbjerg.

2.3 Supplerende stof

Kursisterne vil ikke være i stand til at opfylde de faglige mål alene ved hjælp af kernestoffet. Det supplerende stof skal perspektivere og uddybe kernestoffet og udvide kursisternes faglige horisont. Undervisningen i det supplerende stof optager ca. 15 pct. af fagets uddannelsestid.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Undervisningen tager udgangspunkt i slutmålene for dansk som andetsprog på avu (almen voksenuddannelse).

Der lægges vægt på, at arbejdet med sprogfærdighed og de behandlede emner opleves som en helhed. Der knyttes en struktureret sprogpedagogik til arbejdet med stofområderne, hvor de fire færdigheder lytte, tale, læse og skrive anvendes systematisk. Arbejdet med ordforråd og refleksion over sprogets opbygning og betydning indtager en central placering.

Ved emnevalg og valg af arbejdsformer etableres en sammenhæng mellem kursisternes forudgående sociale og studiemæssige kompetencer og de krav, der stilles af det danske uddannelsessystem. Kommunikativ kompetence skal medtænkes på alle niveauer, således at sprog, fagligt indhold og individuelle kompetencer udvikles i et samspil.

3.2 Arbejdsformer

Der inddrages forskellige arbejdsformer, herunder gruppearbejde og projektor organiseret undervisning. I tilrettelæggelsen gøres endvidere brug af undervisningsdifferentiering.

Det skriftlige arbejde omfatter arbejdet med mindre skriveøvelser fra kreative og analytiske til mere praksisorienterede genrer, som udvikler kursisternes delkompetencer, samt større genredefinerede opgaver, hvor kursisterne i sproglig og indholdsmæssig sammenhæng behandler et fagligt emne eller en faglig problemstilling. Der lægges vægt på faglig vejledning i skrivefasen.

I tilrettelæggelsen af det skriftlige arbejde indgår endvidere forløb om skriftlighed, hvor kursisterne under faglig vejledning arbejder med grundlæggende begreber og metoder af betydning for skriveproces og det færdige produkt.

3.3 It

Der lægges vægt på inddragelse af it, dels som et redskab i skriveundervisningen, dels i forbindelse med informationssøgning og inddragelse af netbaserede undervisningsforløb, herunder brug af interaktive it-programmer i arbejdet med sproglære.

3.4 Samspil med andre fag

Fagets faglige mål styrkes i samspillet med andre fag. Ved GIF-forløb finder dette sted gennem et til to forløb i samspil med historie, jf. bilag 7 og 8, med vægt på sammenhæng mellem historisk virkelighed og litterære samt andre kulturelle udtryksformer.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Der foretages en løbende intern evaluering af kursisternes mundtlige og skriftlige niveau for at give læreren og kursisterne en viden om det faglige standpunkt samt om, hvilke almene og særlige områder der skal arbejdes videre med. I evalueringen indgår screening af de fire kompetencer: tale, lytte, læse og skrive, såvel som test, mappeevaluering og semestersamtaler. Læreren bruger løbende den interne evaluering som et redskab i tilrettelæggelsen af undervisningen sammen med kursisterne.

4.2 Prøveformer

Der afholdes en skriftlig og en mundtlig prøve.

Den skriftlige prøve

Til den skriftlige prøve gives seks timer. Prøven består af to tidsmæssigt adskilte dele:

- a) *delprøve 1*, hvortil der gives 1½ time uden hjælpemidler, og hvor der prøves i læseforståelse
- b) *delprøve 2*, hvortil der gives 4½ time med hjælpemidler, og hvor der prøves i en sammenhængende skriftlig fremstilling. Eksaminanden skal vælge mellem et antal opgaver stillet på grundlag af et tekstmateriale. Billedmateriale kan indgå.

Den mundtlige prøve

Eksaminationstiden er 30 minutter pr. eksaminand, og der gives 60 minutters forberedelsestid. Prøvematerialet vælges af eksaminator, sendes til censor og godkendes af denne forud for prøvens afholdelse.

Eksamensspørgsmålene fordeles skønmæssigt over det sproglige, det litterære og det mediemæssige stofområde i størrelsesordenen 4:4:1, så de enkelte spørgsmål har et af stofområderne i fokus. Eksamensspørgsmålet indeholder en eller flere tekster med et samlet omfang på højst otte normalsider. Såvel kendte som ukendte tekster kan indgå, men mindst én tekst skal være ukendt.

- a) Inden for *det sproglige stofområde* stilles spørgsmålene i et af de sproglige emner med krav om inddragelse af det vedlagte tekstmateriale.

- b) Inden for *det litterære stofområde* stilles spørgsmålene med udgangspunkt i skønlitterære tekster, som eksaminanden skal analysere, fortolke og perspektivere.
- c) Inden for *det mediemæssige stofområde* stilles spørgsmålene med udgangspunkt i trykte eller elektroniske medietekster, som eksaminanden skal behandle med vægt på virkemidler og betydning.

På grundlag af et oplæg på ca. ti minutter af eksaminanden former den videre eksamination sig som en faglig samtale om det trukne emne. I samtalen perspektiveres til det øvrige læste stof.

4.3 Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilket omfang eksaminandens præstation lever op til de faglige mål, som er angivet i pkt. 2.1.

Den skriftlige delprøve 1

Der lægges vægt på eksaminandens færdighed i:

- læseforståelse.

Den skriftlige delprøve 2

Der lægges vægt på eksaminandens færdighed i:

- skriftlig fremstilling
- kommunikativ formidling
- emnebehandling
- at anvende danskfaglig viden og fagets grundlæggende metoder.

Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering af eksaminandens præstation, idet delprøve 1 vægtes med ca. 1/3.

Den mundtlige prøve

Der lægges vægt på eksaminandens færdighed i:

- mundtlig fremstilling
- at redegøre for det trukne emne
- at anvende danskfaglig viden og fagets grundlæggende metoder.

Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering af eksaminandens præstation.

Engelsk B

1. Identitet og formål

1.1 Identitet

Faget engelsk beskæftiger sig med engelsk sprog, engelsksprogede kulturer og globale forhold. Faget omfatter anvendelse af engelsk i skrift og tale foruden en viden om fagets stofområder.

1.2 Formål

Det er formålet med undervisningen, at kursisterne gennem arbejdet med engelsk opnår evne til at forstå og anvende det engelske sprog, således at de kan orientere sig og agere i en globaliseret verden. Det er derudover formålet, at kursisterne opnår viden om britiske og amerikanske samfundsforhold og kulturer. Viden om kultur skaber grundlag for, at kursisterne kan kommunikere på tværs af kulturelle grænser. Undervisningen i fagets forskellige discipliner bidrager samlet set til at udvikle kursisternes generelle studiekompetence.

2. Faglige mål og fagligt indhold

2.1 Faglige mål

Kursisterne skal kunne:

- a) forstå mundtligt og skriftligt engelsk om almene og faglige emner,
- b) læse engelske tekster meningsfyldt op,
- c) beherske et varieret ordforråd, som gør det muligt at deltage i en samtale og diskussion på engelsk,
- d) give en nuanceret, sammenhængende mundtlig og skriftlig fremstilling af et kendt emne på et flydende og hovedsageligt korrekt engelsk,
- e) kunne gøre rede for indhold og synspunkter i forskellige typer engelske tekster,
- f) analysere ikke-litterære tekster,
- g) analysere og fortolke litterære tekster,
- h) perspektivere den enkelte tekst i forhold til samfundsmæssige og kulturelle sammenhænge,
- i) anvende en grundviden om kulturelle og samfundsmæssige forhold i Storbritannien og USA til analyse og perspektivering af aktuelle forhold,
- j) formulere egne synspunkter på engelsk med anvendelse af hensigtsmæssige kommunikationsstrategier,
- k) anvende faglige opslagsværker og øvrige hjælpemidler og
- l) benytte hensigtsmæssige sprogindlæringsstrategier.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er:

- a) det engelske sprogs grammatik, ortografi og tegnsætning,
- b) udtale og ordforråd,
- c) kommunikationsstrategier, standardsprog og variation,
- d) det engelske sprog som globalt kommunikationssprog,
- e) forskellige typer nyere litterære og ikke-litterære tekster,
- f) tekstanalytiske begreber og
- g) væsentlige kulturelle og samfundsmæssige forhold i Storbritannien og USA.

Litterære og ikke-litterære tekster i kernestoffet skal være ubearbejdede og på autentisk engelsk.

2.3 Supplerende stof

Kursisterne vil ikke kunne opfylde de faglige mål alene ved hjælp af kernestoffet. Det supplerende stof uddyber og perspektiverer kernestoffet og udvider kursistersnes faglige horisont. Der indgår tekster og andre udtryksformer fra nyeste tid, som har udgangspunkt i den engelsktalende verden. Stof på engelsk fra andre fagområder kan også indgå som supplerende stof.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Undervisningen tager udgangspunkt i et fagligt niveau, der er opnået efter mindst fire års formel engelskundervisning, og som indebærer en beherskelse af engelsk svarende til grundskolens mundtlige og skriftlige afgangsprøve.

Arbejdet med sprog, tekst og kultur integreres, således at kursisterne oplever en klar sammenhæng mellem udtryksmåde, stof og kommunikationssituation.

Der skal arbejdes med lytte-, læse- og kommunikationsstrategier, og kursistersnes egen sprogproduktion i skrift og tale skal prioriteres højt. Arbejdssproget er helt overvejende engelsk.

En anvendelsesorienteret tilgang til fagets sproglige og indholdsmæssige dimensioner anlægges i tilrettelæggelsen af undervisningen.

3.2 Arbejdsformer

Arbejdet med faget organiseres fortrinsvis i emner. Der skal indgå mindst 4 emner med udgangspunkt i fagets kernestof og i det supplerende stof.

Arbejdsformer og metoder skal passe til de faglige mål, og det skriftlige og mundtlige arbejde skal varieres, så kursisterne udvikler en nuanceret og fleksibel udtryksfærdighed i både skrift og tale.

Arbejdet med fagets skriftlige side skal tilrettelægges, så det indgår som støtte for tekst- og emnearbejdet og som støtte for sprogindlæringen. Det skriftlige arbejde skal også indgå som selvstændig disciplin og tilrettelægges, så kursisterne udvikler evne til at beherske det engelske sprogsystem i en fri skriftlig fremstilling og til at udtrykke sig klart og nuanceret på hovedsageligt korrekt engelsk.

Undervisningen i skriftlig udtryksfærdighed tilrettelægges, så kursisterne trænes i arbejdet med et bredt spektrum af genrer.

3.3 It

It kan anvendes som redskab til støtte for tekstarbejdet og for arbejdet med den færdighedsmæssige side af sprogtilægnelsen. Den praktiske anvendelse af it skal styrke kursistersnes evne til at søge og udvælge relevant fagligt materiale fra et større stofområde. Kursisterne skal opnå kendskab til de forskelle i kommunikationsstrategier, som knytter sig til anvendelse af forskellige elektroniske genrer.

3.4 Samspil med andre fag

Et samspil med fag i den valgte fagpakke er et led i opfyldelsen af de faglige mål. Den mundtlige og skriftlige sprogfærdighed kan i dette samspil styrkes ved, at kursisterne tilegner sig og formidler dele af det faglige stof på engelsk.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Ved indgangsniveauet og i årets løb foretages der evaluering i form af screening eller andre individuelle test for at fastslå den enkelte kursists niveau og progression. For at kursisterne kan få et redskab til at vurdere egen videntilvækst, er nogle af disse test selvevaluerende. Den løbende evaluering kan både have en mundtlig og en skriftlig form.

4.2 Prøveformer

Der afholdes en skriftlig og en mundtlig prøve.

Den skriftlige prøve

Grundlaget for den skriftlige prøve er et todelt centralt stillet opgavesæt. Hele opgavesættet udleveres ved prøvens start.

Prøvens varighed er 5 timer.

I den første time må computer eller faglige hjælpemidler ikke benyttes. I denne del prøves den praktiske anvendelse af det engelske sprogsystem.

Efter 1 time indsamles alle besvarelser af første del af opgavesættet, og herefter må alle hjælpemidler benyttes til besvarelse af anden del af opgavesættet. Den anden del prøver tekstforståelse og skriftlig fremstilling på engelsk.

Den mundtlige prøve

Med udgangspunkt i et ukendt, ubearbejdet tekstmateriale, der er tematisk tilknyttet et studeret emne, prøves i præsentation, samtale, tekstforståelse og perspektivering. De emner, der indgår som grundlag for prøven, skal tilsammen dække de faglige mål og kernestoffet. Tekstmaterialets omfang er 5-7 normalsider. Materialet sendes til censor og godkendes af denne forud for prøvens afholdelse.

Eksaminationstiden er 30 minutter. Tekstmaterialet med tilknytning til et af de studerede emner udleveres dagen før prøven, og forberedelsestiden er mindst 24 timer.

Det samme ukendte prøvemateriale må højst anvendes ved 3 eksaminationer på samme hold.

4.3 Bedømmelseskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilket omfang eksaminandens præstation lever op til de faglige mål, som er angivet i pkt. 2.1.

Ved *den skriftlige prøve* lægges der vægt på eksaminandens beherskelse af det engelske sprog, forståelse af forlægget og færdighed i skriftlig fremstilling på engelsk.

Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering af den samlede besvarelse.

Ved *den mundtlige prøve* lægges der vægt på, at eksaminanden på et flydende og hovedsageligt korrekt engelsk kan præsentere, analysere, fortolke og perspektivere det ukendte tekstmateriale og anvende den viden, der er opnået i arbejdet med det studerede emne. Endvidere lægges der vægt på evnen til at formidle egne synspunkter og argumenter.

Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering af eksaminandens præstation.

Historie C

1. Identitet og formål

1.1 Identitet

Historie er et humanistisk fag med berøringsflader til samfundsvidenskab. Historie C beskæftiger sig med, hvorledes mennesker har levet og har organiseret sig i det danske samfund i de seneste ca. 100 år.

Fagets genstandsfelt er udviklingen i de politiske, økonomiske, sociale og kulturelle forhold i Danmark.

1.2 Formål

Historieundervisningens opgave er at udvikle kursisternes omverdensforståelse og bidrage til deres almenne studieforbereelse. Kursisterne opnår viden om og indsigt i det moderne danske samfunds historie, værdier og tilværelsestolkninger, så de får mulighed for at forstå, hvordan samfundet fungerer, og hvorledes tilværelsen opfattes og leves i Danmark.

2. Faglige mål og fagligt indhold

2.1 Faglige mål

Kursisterne skal kunne:

- a) redegøre for centrale udviklingslinjer i Danmarkshistorien efter ca.1900,
- b) redegøre for det danske demokratis opbygning og dokumentere forståelse for demokratiets grundlæggende værdier og politiske kulturer,
- c) beskrive forskellige sociale grupperingers levevilkår og tilværelsestolkninger i Danmark i det 20. århundrede,
- d) forholde sig kritisk til forskellige fremstillinger af historien,
- e) opnå færdighed i at arbejde med forskellige former for historisk materiale,
- f) opnå færdighed i mundtlig og skriftlig fremstilling af historiske problemstillinger og
- g) indplacere temaerne fra undervisningen i en kronologisk sammenhæng.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er:

- a) fra landbrugssamfund til industrisamfund,
- b) det danske demokrati,
- c) Danmark i EU/ en globaliseret verden,
- d) nationalstat og national identitet,
- e) velfærdsstaten og
- f) livsvilkår og tilværelsestolkninger.

2.3 Supplerende stof

Kursisterne vil ikke være i stand til at opfylde de faglige mål alene ved hjælp af kernestoffet. Det supplerende stof i historie for tosprogede, herunder samspil med andre fag, skal perspektivere og uddybe kernestoffet.

Det supplerende stof vælges, så følgende emner berøres:

- a) det danske arbejdsmarked og
- b) historieformidling.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Under arbejdet med kernestof og supplerende stof skal der anvendes forskellige typer af materiale, herunder forskellige mediers udtryksformer. Undervisningen tilrettelægges med progression i valg af problemstillinger således, at kursisternes muligheder for at arbejde på såvel det redegørende som det analytiske niveau tilgodeses.

Et forløb inden for kernestoffet skal organiseres som projektarbejde, som afsluttes med fremlæggelse af et skriftligt produkt.

3.2 Arbejdsformer

Der anvendes forskellige arbejdsformer. Valget af arbejdsformer skal tage højde for kursisternes medbragte sociale og studiemæssige kompetencer og forberede kursisterne på de krav, der stilles i det danske uddannelsessystem. Endvidere gøres brug af undervisningsdifferentiering.

3.3 It

It inddrages i undervisningen i forbindelse med informationsøgning, bearbejdning af data og præsentation af materiale.

3.4 Samspil med andre fag

Fagets faglige mål styrkes i samspillet med andre fag. Ved GIF-forløb finder dette sted gennem et forløb i samspil med dansk, jf. bilag 5, med eksempler på sammenhæng mellem historisk virkelighed og litterære samt andre kulturelle udtryksformer.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Der foretages en løbende evaluering af kursisternes faglige niveau for at give både lærer og kursist en viden om det faglige standpunkt samt mulige faglige områder, der skal arbejdes med.

4.2 Prøveformer

Der afholdes en mundtlig prøve.

Eksaminanden trækker et tema med tilhørende ukendt materiale af ca. 6-8 normalsiders omfang. Temaet skal have relation til det læste stof. Det ukendte materiale vælges af eksaminator, sendes til censor og godkendes forud for prøven.

Eksaminationstiden er 30 minutter, og der gives 3 timers forberedelse.

Såfremt institutionen har bestemt, at forberedelsen kan foregå i grupper, vælger eksaminanderne, om de vil forberede sig i gruppe eller individuelt.

Eksaminanden fremlægger det ukendte materiales problemstillinger og relationerne til det læste stof via et oplæg på ca. 10 minutter. Herefter er eksaminationen en dialog mellem eksaminand og eksaminator.

4.3 Bedømmelseskriterier

Ved bedømmelsen lægges der vægt på, i hvilket omfang eksaminandens præstation lever op til de faglige mål, som angivet under pkt. 2.1.

Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering af eksaminandens præstation.

Historie B

1. Identitet og formål

1.1 Identitet

Historie er et humanistisk fag med berøringsflader til samfundsvidenskab. Historie B beskæftiger sig med, hvorledes mennesker har levet og har organiseret sig i det danske samfund i de seneste ca. 150 år.

Fagets genstandsfelt er udviklingen i de politiske, økonomiske, sociale og kulturelle forhold i Danmark med udblik til europæisk historie.

1.2 Formål

Historieundervisningens opgave er at udvikle kursisternes omverdensforståelse og bidrage til deres almene studieforbereelse. Kursisterne opnår viden om og indsigt i det moderne danske samfunds historie, værdier og tilværelsestolkninger, således at de får mulighed for at forstå, hvordan samfundet fungerer, og hvorledes tilværelsen opfattes og leves i Danmark.

2. Faglige mål og fagligt indhold

2.1 Faglige mål

Kursisterne skal kunne:

- a) redegøre for centrale udviklingslinjer i Danmarkshistorien fra ca. 1850 til i dag,
- b) redegøre for Danmarks placering internationalt,
- c) opnå indsigt i det danske demokratis opbygning og dokumentere forståelse for demokratiets grundlæggende værdier og politiske kulturer,
- d) beskrive forskellige sociale grupperingers levevilkår og tilværelsestolkninger i Danmark i det 20. århundrede,
- e) reflektere over sammenhænge mellem levevilkår og mentalitet,
- f) reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende,
- g) forholde sig kritisk og dokumenterende til eksempler på brug og misbrug af historien,
- h) anvende en analytisk/metodisk tilgang til forskelligartet historisk materiale og
- i) opnå færdighed i mundtlig og skriftlig fremstilling af historiske problemstillinger.

2.2 Kernestof

Kernestoffet er:

- 1) Ca. 1850-1914:
  - a) det danske demokrati,
  - b) industrialiseringen samt
  - c) nationalstat og national identitet.
- 2) 1914-1989:
  - a) fra landbrugs- til industrisamfund,
  - b) velfærdsstaten samt
  - c) livsvilkår og tilværelsestolkninger.
- 3) 1989 til i dag:
  - a) Danmark og den europæiske integration,
  - b) Danmarks internationale placering samt
  - c) globalisering og integration.

2.3 Supplerende stof

Kursisterne vil ikke være i stand til at opfylde de faglige mål alene ved hjælp af kernestoffet. Det supplerende stof i historie for tosprogede, herunder samspil med andre fag, skal perspektivere og uddybe kernestoffet.

Det supplerende stof vælges, så følgende emner berøres:

- a) historieformidling og
- b) arbejdsmarkedet.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Undervisningen vægtes, så 20-25 timers uddannelsestid bruges på perioden før 1914. Under arbejdet med kernestof og supplerende stof skal der anvendes forskellige typer af materiale, herunder forskellige mediers udtryksformer. Den politiske udvikling i Danmark og demokratiets udvikling integreres i arbejdet med kernestoffet, hvor det er relevant. Undervisningen tilrettelægges med progression i valg af problemstillinger, så kursisters muligheder for at arbejde på det analytiske niveau tilgodeses. Skriveøvelser skal løbende inddrages i undervisningen.

Som en del af undervisningen udarbejder kursisterne en historieopgave inden for det hidtil gennemgåede stof. Opgaven skal give kursisten mulighed for på dansk skriftligt at formulere sig om en historisk problemstilling samt muliggøre en fordybelse i et afgrænset område. Arbejdet med opgaven har et omfang af 12-15 timers uddannelsestid. Opgaven kan udarbejdes individuelt eller gruppevis.

3.2 Arbejdsformer

Der anvendes forskellige arbejdsformer. Valget af arbejdsformer skal tage højde for kursisters medbragte sociale og studiemæssige kompetencer og forberede kursisterne på de krav, der stilles i det danske uddannelsessystem.

Gruppearbejde og projektorienteret undervisning skal benyttes i rimeligt omfang for at udvikle kursisterne samarbejdsevner og den mundtlige dialog.

Herudover skal arbejdsformerne sikre, at kursisterne trænes i mundtlig og skriftlig fremstilling.

Endvidere gøres brug af undervisningsdifferentiering.

3.3 It

It inddrages i undervisningen i forbindelse med informationssøgning, bearbejdning af data og præsentation af materiale.

3.4 Samspil med andre fag

Fagets faglige mål styrkes i samspillet med andre fag. Ved GIF-forløb finder dette sted gennem to forløb i samspil med dansk, jf. bilag 5, med eksempler på sammenhæng mellem historisk virkelighed og litterære samt andre kulturelle udtryksformer.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Der foretages en løbende evaluering af kursisternes faglige niveau for at give både lærer og kursist en viden om det faglige standpunkt samt mulige faglige områder, der skal arbejdes med.

4.2 Prøveformer

Der afholdes en mundtlig prøve.

Eksaminanden trækker et tema med tilhørende ukendt materiale af ca. 8-10 normalsiders omfang. Temaet skal have relation til det læste stof. Det ukendte materiale vælges af eksaminator, sendes til censor og godkendes forud for prøven.

Herudover udleveres et spørgsmål i relation til historieopgaven, jf. pkt. 3.1.

Eksaminationstiden er 30 minutter, og der gives 3 timers forberedelse.

Såfremt institutionen har bestemt, at forberedelsen kan foregå i grupper, vælger eksaminanderne, om de vil forberede sig i gruppe eller individuelt.

Eksaminanden fremlægger det ukendte materiales problemstillinger og relationerne til det læste stof via et oplæg på ca. 10 minutter. Herefter er eksaminationen en dialog mellem eksaminand og eksaminator. De sidste 5 minutter bruges på diskussion af spørgsmålet til historieopgaven.

4.3 Bedømmelseskriterier

Ved bedømmelsen lægges der vægt på, i hvilket omfang eksaminandens præstation lever op til de faglige mål, som angivet under pkt. 2.1.

Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering af eksaminandens præstation.